VOLAPÜK ********
VALÖPO ***
YEÜTIK

Flenef Bevünetik Volapüka

Ponapük

Ralph Midgley
24 Stanwell Rise
SCUNTHORPE
South Humberside
DN17 1TF

Sirkülapenäd ün Volapükaflens Välöpo

YELOD DEGID **MAYUL 2000** (**Pads 33 jü 40**)
Näm 5

O Volapükaflens Löfik !

Pos prilul reinöfik, spelob, das mayul obinon mul solöfik e plitik.

Flen obik in Laustralän, hiel *Neil Gillard*, esedom obe nüdugi tidodema Volapüka fa hiel *I. Henry Harrison* dätü mil jöltum jöldegjöl, keli ereidob ko nited mödik. Jenöfo, etradutob bali bagafas nüduga su pad kildeglul Sirkülapenäda.

Cedü lautan, Volapük binon tc pötöfik ad pagebön pro ted bevünetik. Cedü om, no mögoy gebön püki in musig e poed, bi binon tu neflekik. Kodü kazet su silab lätik vödas, ubinos nemögik ad liänön, samo. Nulälob, va ün yel mil jöltum jöldegjöl ek isteifülob ad liänön in Volapük. Jinos, das lautan u no ilogom liänemis somik, u votaflano ilogom somikis e piskanom dub ons. Fümiko, ereidob liänemis tumyela teldegid in Volapük, e rigikis, e petradutölis, kelis etuvob mu plitikis. Ba lautan icedom Volapüki balugiko äs koti ad fasilükön tedi valasotik bevü nets vola. Ab lätikumo pük at pücedon ad binön medöm, dub kel literat netas votik püka difik äkanon pajuitön fa utans, kels no äsuemons pükis votik, sevabo : mens mödik.

Tradut binon vo din skilik. Ven tradutoy liänemis püka votik, mutoy zesüdiko votükön vödis anik püka rigik ad plöpön. At padunos fa tradutans valik ad getön ritmutis e rimodis zesüdikis. Ab ven tradutoy konotis, samo, püka votik, cedob, das a) mutoy labön noli legudik püka rigik; ä) mutoy sökön fiediko vödemi rigik, e b) jenets soelik, in kels daloy votükön vödis, binons tefü notodots netapükik, kelas sinifs voto no fasiliko pusuemons fa netans votik.

At binon säk vemo nitedik. Sevob, das anikans reidanas obsik u binons tradutans calik, u labons plaki in tef at. Püns kil löpik binons te ced obik. If ek vilon penön cedi(s) okik tefü skil tradutoda, tän kanobs ba dilodön noli obas ad gud komunik.

Valikosi Gudikün Oles ed Olikanes

sedom

Ralph

LÄRNOD KILDEGVELID - ZIGARISELIDÖP

Bal selidöpas fa mans pabuükölas binon nendoto zigariselidöp, kela jonetatop lofon logoti, kel vüdon ad steifülön numi gretik zigarülas, zigaras u tabaka feiniko pekötöla. Kösöm smöka binon so valemik, das selidöps mödik, kels no binons voiko zigariselidöps, selons zigarülis, zigaris u tabaki plä canis patik oksik.

Smökob nemödo, ab dafredükos obi ad logön distöfi kölas bokilas zigarülas e mäkis valik onsik. Zigars go sofiks jü go nämiks dabinons. Zigarüls binons pöpedikums ka zigars. Pip vogikon, ab no binon so pöpedik äsä zigarüls. Bevü zigars gudikün tuvoy elis di *<Habana>* ed elis di *<Corona>*, ab i ans dabinons, kels binons mu nejeriks e semikna saäbasmekiks. Bevü zigarüls tuvoy mäkis se foginän, pato se Lamerikän, kels binons feiniks ab mu jeriks. Pösods anik it buükons ad mekön zigarülis oksik.

In zigariselidöps i paselons zigarüliärs u boküls pro zigarüls e sakils pro tabak feiniko pekötöl. I kanoy remön us lümätis e zigarifilidömis. Plä ats paselons pipils pro zigarüls e zigars, do nemödikans gebons onis.

LÄRNOD KILDEGJÖLID - REM ZIGARÜLAS

Deli gudik ! Viloböv remön zigarülis anik !
Mäki kinik desirol - li ? Se foginän u se lomän - li ?
Labols - li zigarülis Lamerikänik ko mäks valik ?
Tio valikis.
E suäms - li ?
Frädons mu mödikumo ka telot suäma votikas.
Gudö! Osteifülob ad spälön. Logobsös bali mäkas feinikün lomäna ! . . . Lio suäm utas in päkil lovatik binon - li ?
Binons gudikün. . . Liomödotikis vilol - li labön ?
Givolös obe bokilis fol etas ! Spelob vo, das no oflamatükons - la gugi obik.
No vipol - li tabaki feiniko pekötöli ?
Nö ! o söl ! No pipob ed ob it no mekob zigarülis obik.
Desirol - li nog bosi ?
Givolös obe bokilis kil väkalümätas ! . . . Labol - li ba stonili pro filidöm obik ?
Si ! klülikö ! Ed i filidöm - li mu nejeriki ?
Givolös obe stonilis tel, nosi mödikum ! Kisi debob - li ole ?
Kalkulobös seimna ! Bokils fol zigarülas, bokils kil väkalümätas, atos binon : pesods tel pesodazims foldeglul.
Is labol bankazöti pesodas deg.
Ekö ! gegetol as ret pesodis vel pesodazimis luldeglul . . .
Danö !

V:36:2000

PLIN SMALIK
FA ANTOINE DE SAINT-EXUPÉRY

Tü del lulid, ai danü jip, klän at lifa de plin smalik päsävilupon obi. Äsäkom obi, nen stüb, nen nüdug, äs fluk säkäda lunüpo in seil pemeditöl :

"Jip, if fidon bimülis, i fidon - li floris ?"

"Jip fidon valikosi, keli tuvon."

"Igo floris, kels dalabons spinis - li ?"

"Si, igo floris, kels dalabons spinis."

"Nu, spins. Kin binon - li disein onas ?"

No äsevob osi. Ün tim et, ästeifülob ad säskrubön skrubi mufükiana obik. Äbinob vemo kälöfik, bi mufükianadäm äprimon ad jinön vemo fefik obe e drinavat, keli äfegebon, ädredükon obe badikünosi.

"Spins, kin binon - li disein onas ?"

Plin smalik neai äklemom säki, ven isäkom oni. Äskänob dub skrub oba ed ägespikob seimosi :

"Spins no dalabons diseini. Binons badöf verik tefü flors !"

"O ! "

Ab pos seil ägespikom obe ko sot biedälama :

"No kredob oli ! Flors binons fibiks. Binons balugäliks. Lesions dönu odis mögiküno. Cedons, das binons jeikiks ko spins okas . . .

No ägespikob nosi. Ün timül et äsagob obe:

"If skrub at otadunon nog, olivükob oni me flap bal föga." Plin smalik äropom dönu tikodis obik :

"E cedol, ol, das flors . . . "

"Ab no ! Noö !! No cedob nosi." Egespikob seimosi. "Ob jäfob me dins fefik !"

Älogob obi bluviko.

"Me dins fefik - li ?"

Älogom obi, ko fög in nams oba e doats oba blägiks me leül miotik, blegiköli love din, kel äjinon ome so nejönik.

"Spikol äs daülans !"

Et äjemükos obi boso. Ab, nen pid, äläükom :

"Kofudükol valikosi . . . pemükol valikosi !"

Äbinom verätiko mu skänik. Älemufükom in vien heremi vemo goldik :

"Sevob planeti kiöp dabinom söl karmisinik seimik. Neai äsmeilom flori. Neai älogom steli. Neai älöfom eki. Ädunom neai votikosi, ka kobonumön. E du del lölik dönuom äs ol : <Binob man fefik ! Binob man fefik !> ed etos svelükos omi me pleid. Ab utan no binon man, binon garid."

"Kios - li ?"

"Garid !"

Plin smalik äbinom anu paelik me zun.

"Bü balions yelas flors mekons spinis. Bü balions yelas jips fidons igo floris. E no binos fefik ad sukön kodi, kikodo jäfikons - li so vemo ad mekön spinis, kels no labons discini ? No binos veütik milit jipas e floras - li ? No binos fefikum e veütikum ka kobonums söla redik bigik - li ? Ed if sevob, ob it, flori balik vola, kel dabinon neseimo, pla in planet obik, e keli jip smalik kanon distukön me flap bal, äs etos, ün göd seimik, nen suemön utosi, kelosi dunon, no binos leno veütik !"

Äredikom, tän äfövom :

"If ek löfon flori, kel dabinon teiko äs samäd bevü bilions e bilions stelas, saidos ad binön fredik ven logon onis. Sagon : "Flor obik binon us seimo . . . Ab if

jip fidon flori, binos pro on äsif, stübiko, stels valik pakvänons ! Ed atos no binos leno veütik !"

No äkanom fövön. Äsplodülom stübiko ini sloks. Neit ifalon. Idopladob stumis oba. Ya äkofob fögi obik, leskrubi obik, soafi e deadi. Su stel semik, sevabo su planet semik, sevabo su planet obik, Tal, ädabinom plin smalik, kel ämutom petrodön !

Äsumob omi ini brads obik. Äklädob omi. Äsagob ome :

"Flor, keli löfol no binon in riskäd . . . Odäsinob lemudiäri jipe olik . . . Odäsinob harnadi pro flor olik . . . Ob . . . " Vo no äsevob utosi, kelosi ämutob sagön. Äsenob obi vemo neskiliki. No äsevob vio rivön omi, lü top kelik gekobikön ko om . . . län drenas binon so müsterik.

☹ ☹ ☹ ☹ ☹ ☹ ☹ ☹ ☹ ☹ ☹ ☹ ☹ ☹

SAP ALDELIK

keli etuvom Jean-Marie Ries

Löf binon SI !

Nek kanon flapön musakis valik.

Söt balid löfa binon : dalilön.

Vol, in kel pardoy nosi, binon höl.

I spid gretikün no brefükumon vegi.

Suvo nestedöfaveg binon veg gudikum.

Bevü bleinans ballogan binon reg.

Tak binon jerikünos, kelosi nutimo kanoy remön.

Spetolöd nosi ! Lifolöd lekoteniko de süpäds.

Mikeb binon volut nata ta reiganef gadanas !

V:38:2000

TÄV MAGIFIK IN MÄXIKÄN

Fa Jean - Claude Caraco

Täv obsik in Mäxikän äbinon vemo nitedik. Eflitobs primo de zif <*Paris*> lü zif <*Houston*>, e poso de zif <*Houston*> lü zif <*México*>. Evisitobs topis vönotavik lul: <*Teotihuacan*>, <*Monte Alaban*>, <*Palenque*>, <*Uxmal*> e <*Chichén Itzá*>.

<*Teotihuacan*> sinifon in pük laztekik : <*top kö gods pemotons*>. Us kanoy logön piramidis gretik sola e muna, ed i temi goda <*Quetzalcoatl*> (= <*Plümasnek*> in pük laztekik), kel binon balan godas lestimikün.

In <*Chichén Itzá*> kanoy logön piramidi goda <*Kukulkan*>, kel binon piramid jönikün in Mäxikän. Piramid at labon tridis 91, bi 4 x 91 trids = trids 364, e sömit onik magon tridi 365-id. Klu dabinons trids somödik äs dels in yel bal.

<*Kukulkan*> binon men mayadik goda <*Quetzacoatl*>. Vöds bofik <*kan*> in pük mayadik, e <*coatl*> in pük laztekik sinifons <*snek*>. God <*Quetzacoatl*> sümbolom balami sila (böd e plüms) ko tal (snek), ü balami lana ko stöf.

In zif <*México*> evisitobs musedi netik jenava e menava, kel binon vemo vidik e liegik tefü kuliv bükolumbik. Id in zif <*México*> evisitobs kanädis zifadila <*Xochimilco*> fidölo su nafil. In pük laztekik <*Xochimilco*> sinifon <Florasidöp>, e pronoy nemi at <**Jocimilko**>.

In Mäxikän länods binons vemo distöfiks e jöniks, ko belem, däsärt, vatafal, fots vütropik, sabajol. In tops semik kaktuds binons gianiks. Elogobs volkani <*Popocatépetl*> (= Smokabel), se kel smok süikon.

In tat <*Chiapas*> lifons meropalindiyans mödik, kels spikons püki mayadik, e kels binons vemo pöfiks. Reiganef cedon onis äs donamäxikäns. Kodü atos lindiyans ävolutikons ün yel 1994, e siso dabinons soldats mödik in tat <*Chiapas*> ad kontrolön menis.

Mäxikänans fidons ti alfidedo supili, poso risati ko härbat e gokil, e fino fluki.

BINÖN U NO BINÖN

(Setrat se Nüdug Tidodema Volapüka fa hiel I Henry Harrison dätü 1888)

Too, zesüdos ad nunedön reidani ta tuükams semik, neläbiko pedasumöls fa slopans tuzilik Volapüka, ed igo fa datuval püka it, e kel kanos te dämükön kodi pedesinöl ad pafödön. Panunobs, das Volapük ovedon pük balik vola, e das literat bevünetik Volapükik odabinon, e das poed, musig e natav olabons lautanis Volapüka nelivätikis lönikis. At binon pöl, kel suvo kodon, das Volapük pasmilöfon fa utans, kels sevons nosi dö nat jenöfik ota.

Püks elas Shakespeare, Dante, Voltaire, Goethe, Cervantes e Gogol neai poplaädons fa Volapük. Buks anik natava mögons ün del seimik potradutön ini Volapük pro geb utanas, kels nesevons pükis Yuropik, ab lautan u datuval nonik neai odabükon in Volapük.

Loged viföfik lafaba e vödas püka ojonetükon, das lölo nepötöfon musige. Tefü poed, prinsips tel veütik Volapüka ai oneletons eki, kel dalabon lili e tikäli komunik ad steifülön ad liänön me on; prinsips tel et binons, balido, das kazet falon ai sui silab lätik vöda; telido, das stuk sevärik ed ai tikavik paflagedon fa gramat. If pün at lätik no äbinon so, tän pük suno uvedon sümäd Deutäna-, Fransäna- u Linglänapük, äs ömögos jenet.

Ad nefölön leodi verätik vödas, e ad gebön kazetis vilädik, äs dunons, ed äs mutons dunön osi utans, kels liänons in Volapük, binos balugiko datuvön püki votik e mifomön uti fa Pädan Schleyer pedatuvöli.

Dabinon, ye, fom bal poedik, kel binon mögik in Volapük, sevabo : *blankliänem*, pro kel güfleks ta noms Volapüka kanons pavitön, e, mu pato, pro kel kazets- verätik kanons ai pakipedön, bi el *iambus* binon fom natik e suvik in Volapük.

SMILOLSÖD . . . . . .

Ko flen obsik Jean-Marie Ries

IN KONSÄRT

"Man usik . . . no - li binom hiel <*Ludwig van Beethoven*>?"
"Ab hiel <*Beethoven*> binom deadik sis yels teltum . . . . "
"Kiojeikik ! Anu emufom !!!"

MEDIN TA FIF

jiel <Monika>, bäldotü yels mäl, äsagof pötekane : "Mot obik ekoldätikof e vilof, das remob ofe medi ta fif. Eglömob nemi medina, ab nolob, das medin ninädon elis <*acidum acetylsalicylicum*>, <*calcii carbonas*>, <*methylhydroxypropyl cellulosum*> e <*magnesii stearas*>."

MUSAK IN SUP

"O bötan, in sup obik svimon musak !"
"Pid kion ! If elaboröv musakis kil in sup orik, egaenoröv tävi lü Stralop."

IN SIRKUD

"O Fatül ! Gololös ko ob lü sirkud ! Flens obik sagons, das us kanoy logön magivanis, hestanis, jevodis . . . "
"Kionaütik !"
"E logoy klaunanis, leefadis, lepis, snekis . . . !
"Vemo naütik !"
"Ab flens obik sagons, das us monitof vom nüdik su bäk tigrida !!! "
"Kionitedik ! Odelo ogolobs lü sirkud. Vilob logön tigridi at !"

SU FERODS

Brietikans tel kripoms su ferods.
"Godö ! Xänöm at neai finikon."
"Suno ogudikumos. Usao kömon veigöm - ba okesumoy obis !"